

Viure als Pirineus 06/07/22

PIRINEUENCS

Pep Lizandra: “Les danses tradicionals i les cançons són una manera d’explicar la història més propera”

Pep Lizandra Micó (Barcelona, 1955). Músic i formatger. Activista cultural. Recopilador de danses tradicionals del Pirineu. Ha format part de la Cobla del Comú d’Andorra la Vella, la Cobla Cadí, la Principal del Baridà, la Sonsoni. El 2009 va impulsar el naixement de l’Associació de dones acordionistes i percussionistes del Pirineu, “Diàdona”.

Pep Lizandra i el poble de Músser i la serralada del Cadí al fons / FS

Als anys setanta ja ballaves danses a la plaça del Rei de Barcelona...

Quan tenia divuit anys vaig descobrir les danses tradicionals a través de la comunitat Els amics de l’Arca, de **Lanza de Vasto**. A les darreries dels setanta vam començar-ne a ballar a la plaça del Rei d’una manera improvisada, eren balls molt participatius i l’activitat es va consolidar ràpidament. Més endavant vam crear un grup amb el qual vam anar a Romania i Bulgària a conèixer la riquesa de les seves danses tradicionals.

T’interessen sobretot les danses col·lectives?

Valoro molt els esbarts i el cant coral, però personalment m’ha interessat més el fet social, que tothom pugui participar de la festa a través del ball o la cançó. M’agrada la dansa col·lectiva per a ser ballada a la plaça. Aquella que, amb unes senzilles

instruccions, fa que tothom participi de la festa. Recollir cançons per desar-les en un calaix, només té una funció històrica. Considero que, actualment, les danses tradicionals i les cançons tenen un paper plenament vigent i són una manera d'explicar la història més propera. Cantar-les i ballar-les són motiu d'orgull i reforcen el sentiment de pertinença.

Has fet una gran feina de recull i difusió a les escoles rurals...

Vam crear un grup que es deia 'La Principal del Baridà', principal perquè era l'única (riu), amb el **Rafel Llobet**, el **Pere Font** i el meu cunyat **Jep Olm**. Anàvem a escoles rurals en el marc d'un programa que incloïa construcció d'instruments, gravació de cançons per part dels alumnes i mostra de danses. Les cançons que els ensenyàvem, sovint el padrí les hi cantava a casa. Conscienciàvem del valor que tenia la música tradicional, reforçàvem el vincle intergeneracional i se sentien orgullosos de ser pirinencs i de poble. D'aquesta època en queda la recuperació, l'any 1991, del Ball Pla d'Alinyà, que avui encara es balla, o la dinamització del Ball de Llancers de Tuixent, entre altres. Al llarg d'aquests anys hem fet cursos per tot l'Alt Pirineu: al Dansàneu d'Esterrí d'Àneu, a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, al FESCAT de Llivia, a l'escola d'estiu d'Aran, al grup de Rigodons de Sort...

Creus que s'ha produït un canvi en l'àmbit cultural i festiu?

Abans, si no es cantava els clavelitos, ja no se sabia què cantar. Ara el jovent s'ho passa bé a la festa cantant amb naturalitat cançons en català i pròpies del Pirineu. Cançons com la Ballarusca, el Gall Negre, el Llodrigó, o tantes altres, que han esdevingut gairebé himnes. S'ha produït un canvi a la societat molt interessant. La música popular i tradicional exerceix un paper integrador que fa sentir-te part de la mateixa comunitat. Hi ha qui vol fer creure encara que la tradició és provincianisme, res més allunyat de la realitat. La música popular i tradicional és obertura i és riquesa cultural i no està renyida, en absolut, amb altres gèneres com poden ser el jazz o la música clàssica. Avui el Pirineu compta amb un planter de joves acordionistes i s'ha creat una dinàmica realment important.

Fa 25 anys que toques amb la Sonsoni per les places i les festes...

Amb l'**Elies Porter** conformem el duet 'la Sonsoni', i acabem de treure el nostre últim CD: "Muntanyes de vida. 25 anys fent música", gravat a *Cal Valentí* de Músser. Es tracta d'un treball artesà que recull melodies i cançons pròpies, amb so d'acordió diatònic i violí, que expliquen la nostra història més propera però també el nostre present. Amb l'Elies fa vint-i-cinc anys que toquem junts, era alumne de l'Escola de Montellà i vam començar a tocar plegats per les places i les festes quan ell en tenia catorze

Homenatge a Pep Lizandra dins del concert pel 10è aniversari de Diàdona / Jaume Solé

Pep Lizandra Micó (Barcelona, 1955). Músic i formatger. Activista cultural. Recopilador de danses tradicionals del Pirineu. Ha format part de la Cobla del Comú d'Andorra la Vella, la Cobla Cadí, la Principal del Baridà, la Sonsoni. El 2009 va impulsar el naixement de l'Associació de dones acordionistes i percussionistes del Pirineu, "Diàdona".